

Fake News

Zdroje

Gregor, M., & Vejvodová, J. (2019). Nejlepší kniha o fake news dezinformacích a manipulacích!!!. Cpress.

Kopecký, K., Voráč, D., Mikulcová, K., Krejčí, V., & García, G.G. (2020). DEZINFORMACE a jejich negativní účinky v kontextu proměny světa masmédií (se specifickým zaměřením na pandemii COVID19). Centrum prevence rizikové virtuální komunikace. Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Průřezové téma:

Mediální výchova - Fake News

Typ projektu a jeho organizace:

Jedná se o střednědobý projekt s horizontem trvání cca 1 měsíce.

Žáci budou rozděleni do skupin o 5 členech, ve kterých budou postupně zpracovávat téma Fake News.

Práce na projektech bude probíhat v hodinách integrovaných předmětů a případně ve volném čase žáků.

Integrované vyučovací předměty:

Informatika, Anglický jazyk, Český jazyk, Občanská výchova

Výchovně vzdělávací cíle:

Kognitivní cíle:

- Žáci rozpoznají falešné zprávy od zpráv pravých.
- Žáci aplikují vhodné postupy pro odhalení falešných zpráv.

Afektivní cíle:

- Žáci vnímají Fake News jako mocný nástroj, který není vhodné používat pro manipulaci společnosti a pro vytváření poplašných zpráv.

Cílová skupina:

Primárně střední škola, ale může být realizován i ve vyšších ročnících druhého stupně ZŠ

Činnosti v projektu

Diskuze o významu a úskalích fake news, tvorba informačních plakátů, tvorba statických fake news a videí pomocí aplikací, natáčení a editace vlastních "fake" reportáží a jejich následná prezentace s hodnocením, beseda s reportérem, zhodnocení vlastních zkušeností.

Materiálně-technické prostředky

- počítačová učebna
- projektor a reproduktory v klasické učebně
- tiskárna pro tisk plakátů (tisk je možný zařídit externě)
- vlastní mobilní zařízení žáků
- software pro editaci videa (např. Movie Maker)
- aplikace pro mobilní zařízení (např. DeepFace App)

Motivace

V současné době jsou všichni neustále konfrontováni s obrovským množstvím informací, které nemusí být vždy pravdivé. Proto je důležité umět se ve světě médií pohybovat, rozeznat důvěryhodné zdroje a umět se rozhodnout, zda je možné dané zprávě věřit. K tomu může napomoci i prezentovaný projekt, ve kterém si žáci sami vyzkouší, jak tzv. Fake News vznikají a jak jednoduché vlastně je takovým zprávám naletět.

Návrh realizace

Úvodní motivační aktivita na seznámení se s konceptem fake news

Žáci zhlédnou tři videa, z nichž budou dvě nepravdivá a jedno pravdivé.

Navržená videa:

<https://www.youtube.com/watch?v=fha57O0t au4> - prezident Putin couvá s limuzínou na závodním okruhu (FAKE)

<https://www.youtube.com/watch?v=zpe4T0IX ZcE> - prezident Václav Klaus krade pero (PRAVDA)

[https://www.televizeznam.cz/video/onema](https://www.televizeznam.cz/video/onema nshow/prezident-milos-zeman-se-stal-obeti-dlouho-utajovane-mystifikace-64093182)

[nshow/prezident-milos-zeman-se-stal-obeti-dlouho-utajovane-mystifikace-64093182](https://www.televizeznam.cz/video/onema nshow/prezident-milos-zeman-se-stal-obeti-dlouho-utajovane-mystifikace-64093182)

- prezident Miloš Zeman předává dárek stařence (FAKE)

Témata pro diskusi po zhlédnutí videí:

- Viděli jste některé z těchto videí?
- Co kdybychom vám řekli, že jen jedno z těchto videí je pravdivé?
- Dokázali byste poznat, které z těchto videí je fake?
- Co je to fake a jaké má znaky?

Výstupní aktivita:

1. Žáci jsou rozděleni do skupin o 5 členech.
2. Ve skupině žáci vytvoří plakát, kde popíší základní rysy fake news.
3. Ve skupinách a poté i společně s celou třídou se žáci snaží přijít na postupy jak odhalit fake news.

Tvorba statických Fake News

1. Žáci si sami vyzkouší vytvořit snímek ze zpráv s falešnými informacemi.
2. Vytvořené snímky učitel sdílí celé třídě a ta následně bude hlasovat o nejuvěřitelnější zprávu, nejšílenější zprávu apod.
3. Svou volbu žáci zdůvodní.

<https://www.classtools.net/breakingnews/>

Tvorba Fake videí s pomocí aplikací

Celá skupina společně zhlédne video o fenoménu Deep Fake:

<https://www.youtube.com/watch?v=gLoI9hAX9dw>

Žáci si vyzkouší tvorbu Deep Fake videa pomocí aplikace DeepFace App.

Žáci ve skupině vymyslí koncept videa, které by mohlo ostatní skupiny pobavit a takové video s pomocí.

Tvorba Fake videa bez pomoci aplikací

Žáci sami natočí video s libovolnou smyšlenou reportáží. Tvorba reportáže probíhá v několika fázích:

1. brainstorming
2. sestavení scénáře
3. plánování
4. příprava rekvizit a techniky
5. samotná realizace natáčení
6. editace videí
7. promítání vytvořených videí a jejich hodnocení

Beseda s reportérem

V rámci besedy se žáci dozvědí, proč jsou Fake News nebezpečné a jakou roli mohou v moderním světě hrát. Žáci budou také upozorněni na to, že případná fake videa, která vytvoří, musejí označit, aby nedocházelo k šíření Fake News. Reportér bude žákům následně vyprávět vlastní zkušenosti s Fake News. Po besedě bude následovat diskuse o jejich vlastních zkušenostech z natáčení reportáže.